

Projekt nr POIS.02.04.00-00-0017/18 pn.:

**„Ochrona czynna muraw kserotermicznych i naskalnych
w Ojcowskim Parku Narodowym oraz utworzenie siedlisk
zastępczych dla zagrożonych gatunków flory w formie ogrodu”**

Anna Klasa, Anna Sołtys-Lelek

Ojcowski Park Narodowy w latach 2019-2023 realizuje projekt nr POIS.02.04.00-00-0017/18 pn. **„Ochrona czynna muraw kserotermicznych i naskalnych w Ojcowskim Parku Narodowym oraz utworzenie siedlisk zastępczych dla zagrożonych gatunków flory, w formie ogrodu”** współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. typ projektu „2.4.1 Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych”.

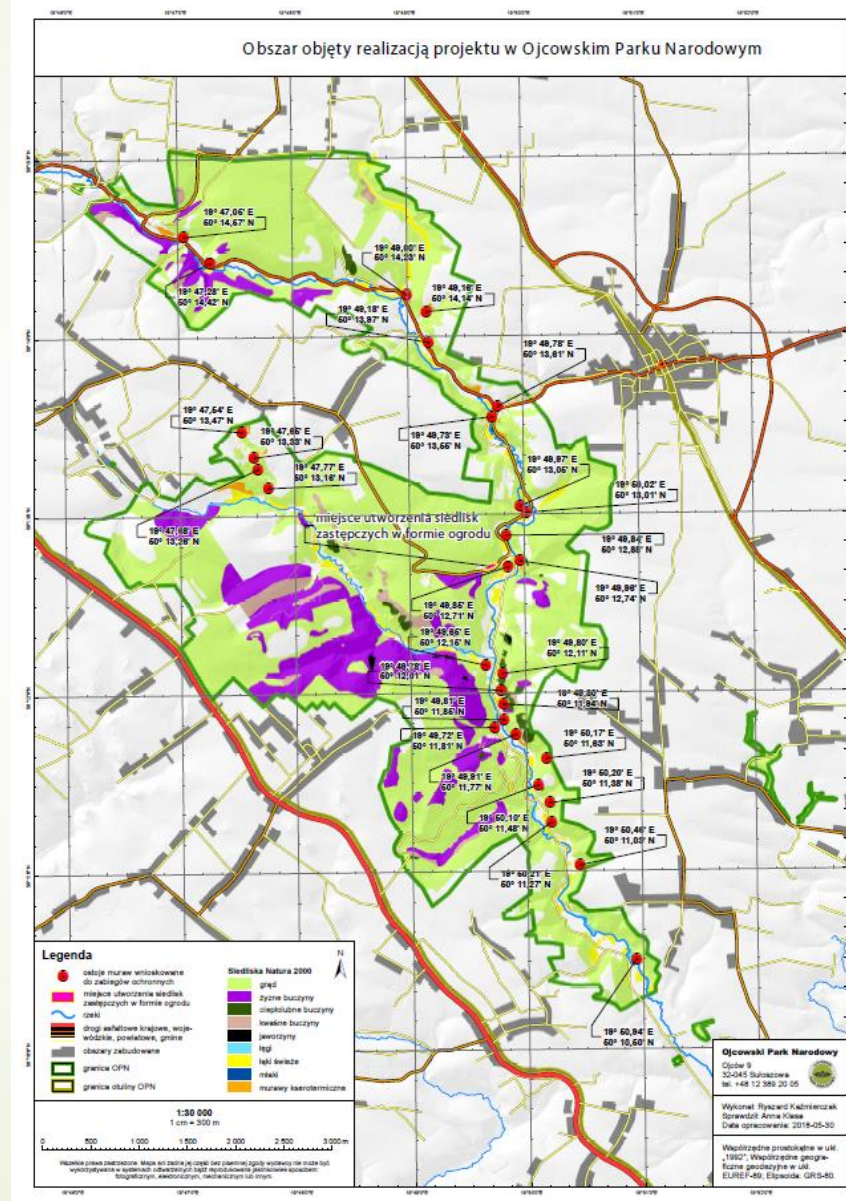
Przez 5 lat w ramach projektu, dzięki wsparciu finansowemu Unii Europejskiej (85% wartości zadania) możliwa będzie skuteczna ochrona siedlisk kserotermicznych w 29 ostojach (masywach skalnych), położonych w granicach Ojcowskiego Parku Narodowego oraz utworzenie siedlisk zastępczych dla zagrożonych gatunków flory, w formie ogrodu.

Całkowita wartość projektu wynosi 1 076 584,12 zł.

Celem projektu jest utrzymanie różnorodności przyrodniczej Ojcowskiego PN przez zapewnienie właściwego stanu siedlisk muraw kserotermicznych, które skupiają prawie 30% gatunków występujących w Parku, w tym te zagrożone wyginięciem w skali Polski.

Zbiorowiska te są półnaturalne i wymagają stałych, systematycznych zabiegów ochronnych jak: koszenie, usuwanie odrośli drzew i krzewów lub wypas.

Zabiegi ochrony czynnej obejmują 29 masywów skalnych Dolin: Prądnika i Saspowskiej na łącznej powierzchni 17,53 ha.

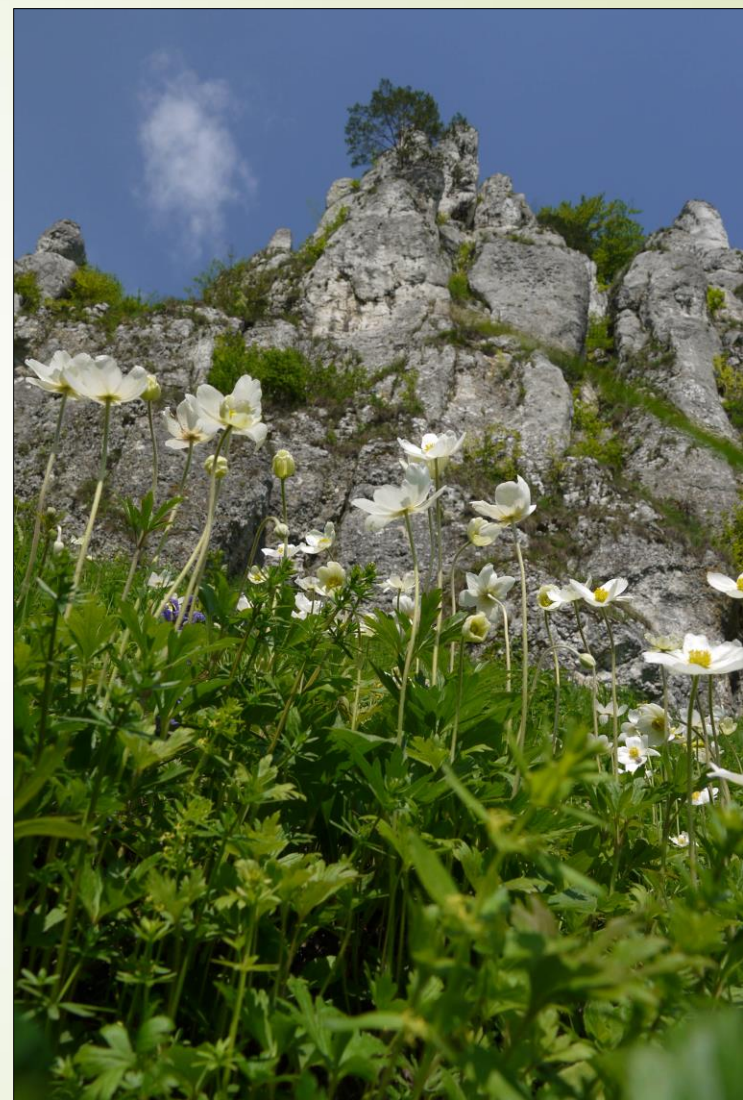

Murawa naskalna w Pieskowej Skale. Fot. R. Cieślík

Murawa „stepowa” w Grodzisku. Fot. R. Cieślík

Kwiecista murawa na Górze Koronnej. Fot. R. Cieślík

Wiśnia karłowata w ostoi Górczyna Skała.
Fot. R. Cieślík

Ostnica piórkowata w ostoi Góra Koronna. Fot. R. Cieślík

Turzyca stopowata w ostoi Skały Wdowie. Fot. R. Cieślík

Dziewanna austriacka w ostoi Skały Panieńskie.
Fot. R. Cieślík

Usuwanie nalotów oraz odrośli drzew i krzewów w ostoi Góra Koronna. Fot. A. Klasa

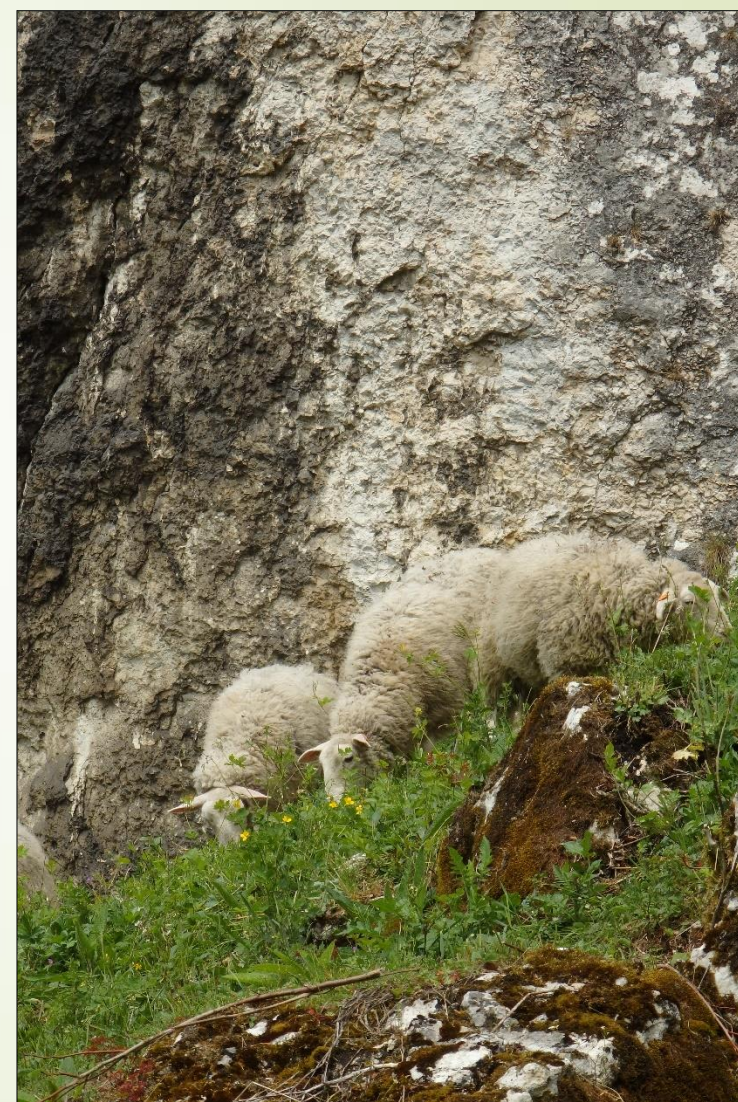
Zgrabianie i usuwanie skoszonej biomasy w ostoi Góra Zamkowa w Ojcowie. Fot. A. Klasa

Ochrona czynna muraw przez wypas owiec i kóz w ostoi Góra Koronna. Fot. A. Sołtys-Lelek

Wypas stada 25 owiec i 6 kóz na powierzchni wypasowej „Góra Koronna”. Fot. A. Klasa

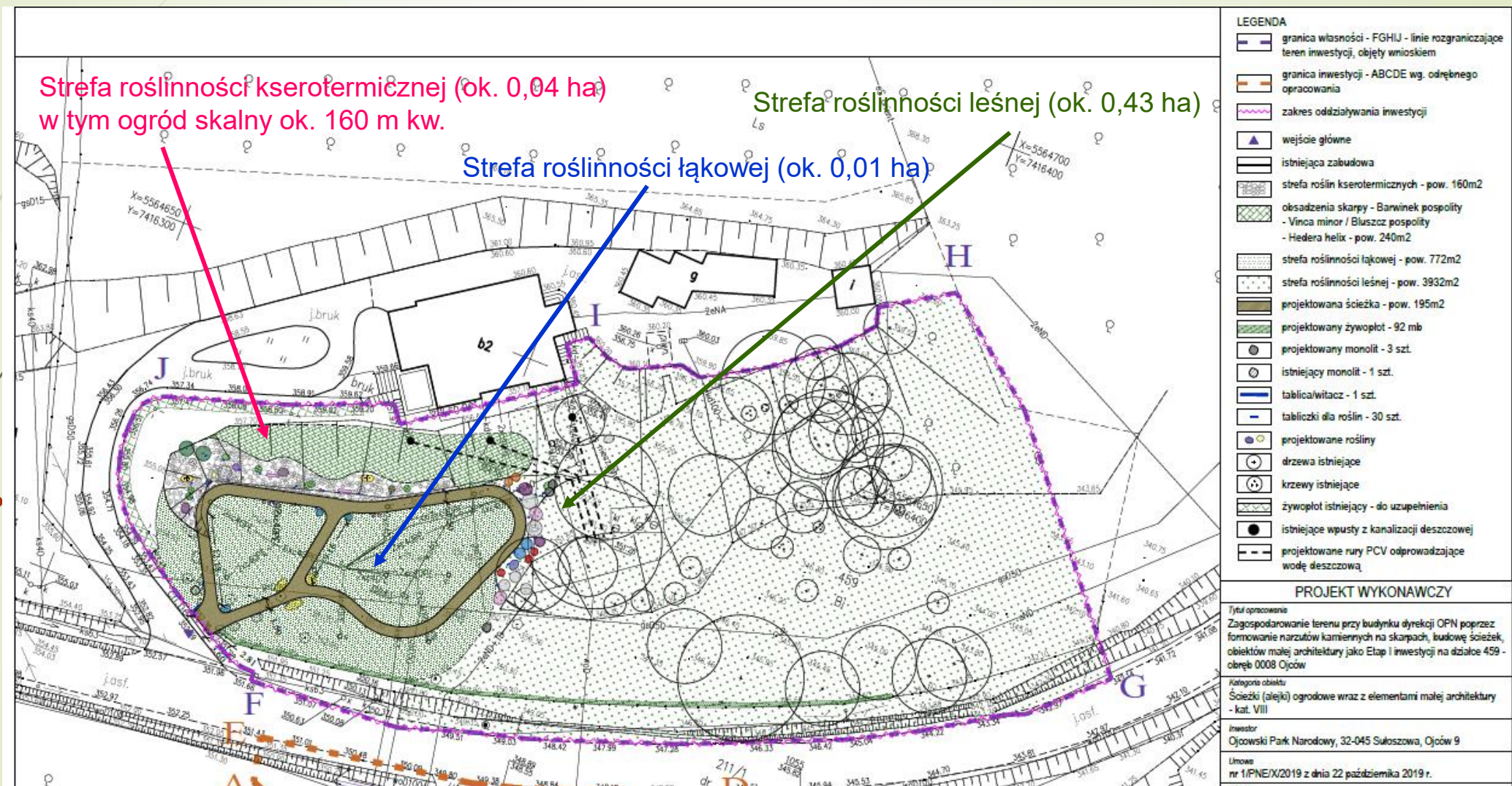
Pierwsza część działań polega na utrzymaniu gatunków in situ (w miejscu występowania), natomiast druga część projektu obejmie działania ex situ (poza miejscem występowania), polegające na utworzeniu dla nich siedlisk zastępczych w formie ogrodu tzw. „ogrodu ojcowskiego”.

Ogród będzie przed budynkiem dyrekcji Parku (zabytkowy budynek „Jadwiga”). Oprócz 30 gatunków zagrożonych planuje się wyeksponować w nim gatunki charakterystyczne dla typowych zbiorowisk leśnych Parku tj. grądów, łąk i muraw kserotermicznych.

Projekt wykonawczy „ogrodu ojcowskiego” dla zagrożonych gatunków flory OPN (0,57 ha)

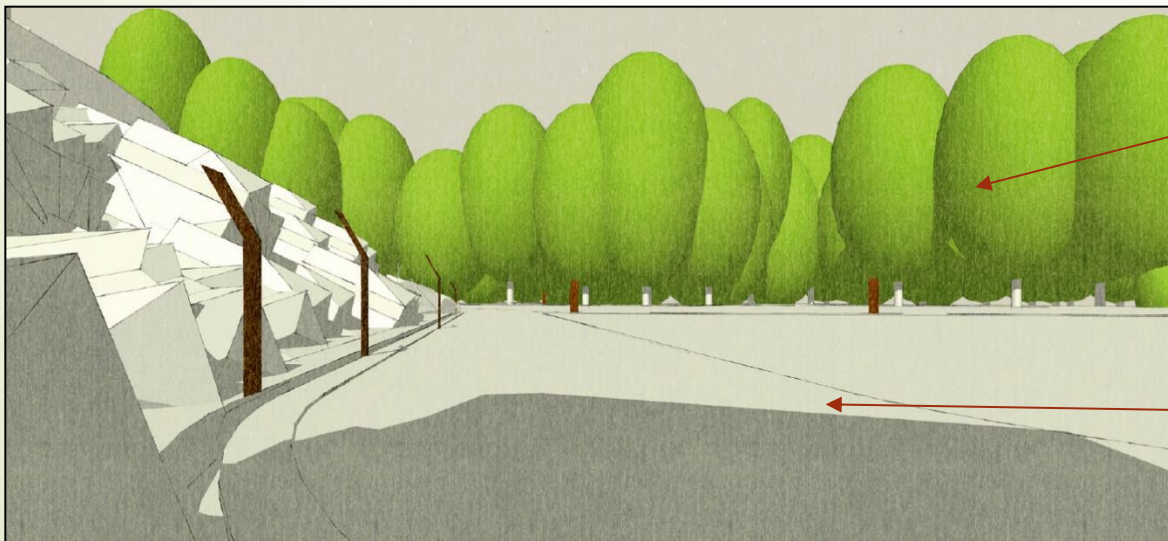
Wizualizacja „ogrodu ojcowskiego”

Budynek dyrekcji OPN, willa „Jadwiga”

Strefa roślinności kserotermicznej
Ogród skalny

Strefa roślinności łąkowej

Strefa roślinności leśnej

Strefa roślinności łąkowej

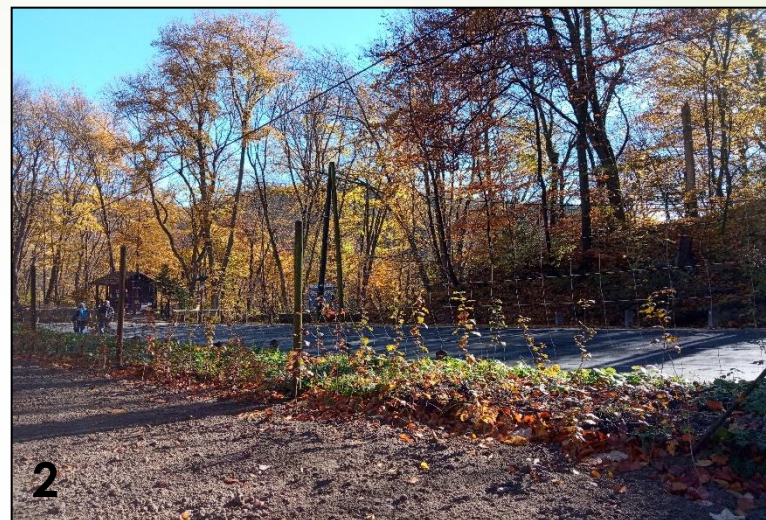
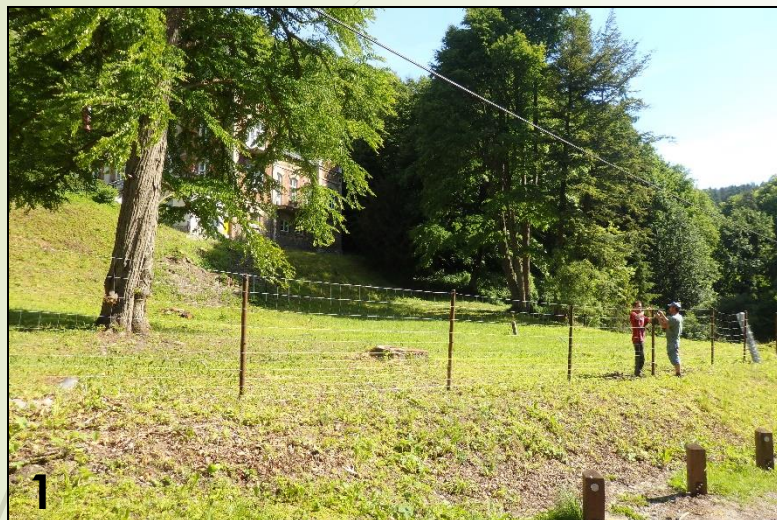

Miejsce budowy „ogrodu ojcowskiego”, 2019 r.
Fot. R. Cieřlik

Postępy prac

1. Grodzenie terenu
2. Posadzenie żywopłotu
3. Prace ziemne
4. Budowa skalnej skarpy

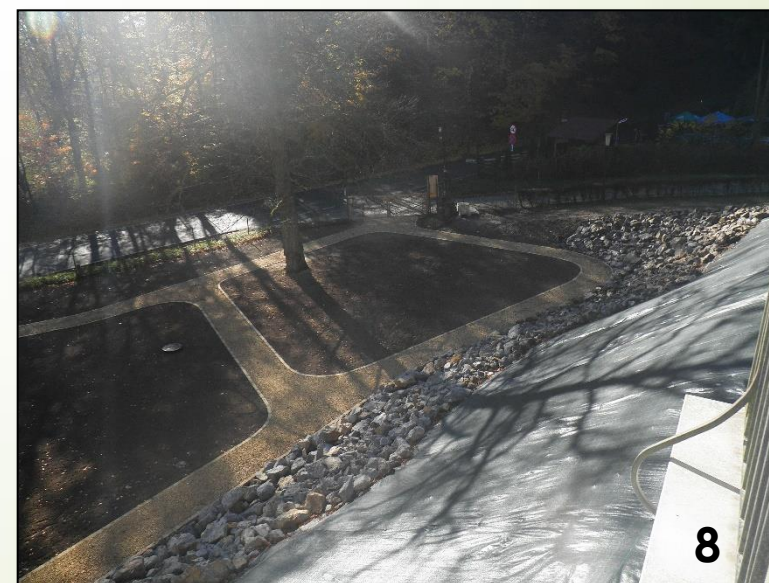
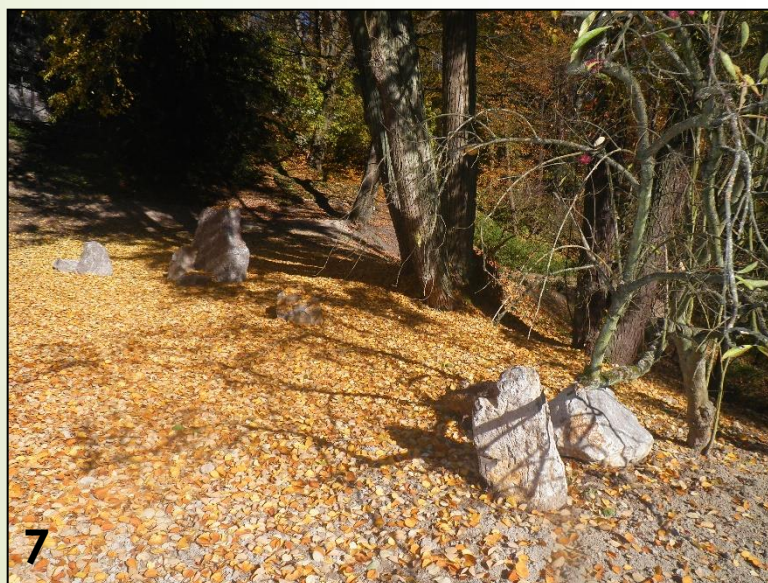

5. Budowa ścieżki

6. Zakończenie budowy ścieżki

7. Posadowienie monolitów

8. Odbiór prac

Modelowanie skarpy

Posadowienie kamienia

Porównania

Luty 2019 r.

Listopad 2021 r.

Porównania

Luty 2019 r.

Listopad 2021 r.

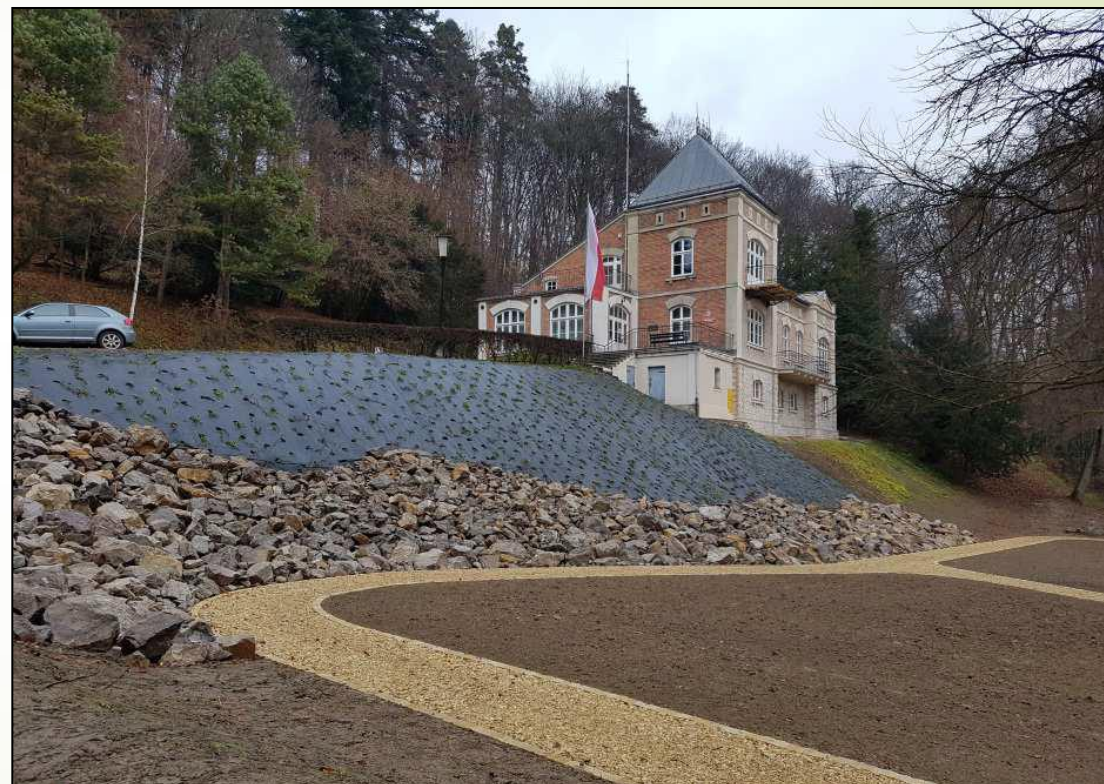

Porównania

Wrzesień 2017 r.
Fot. T. Gierat

Sierpień 2019 r.

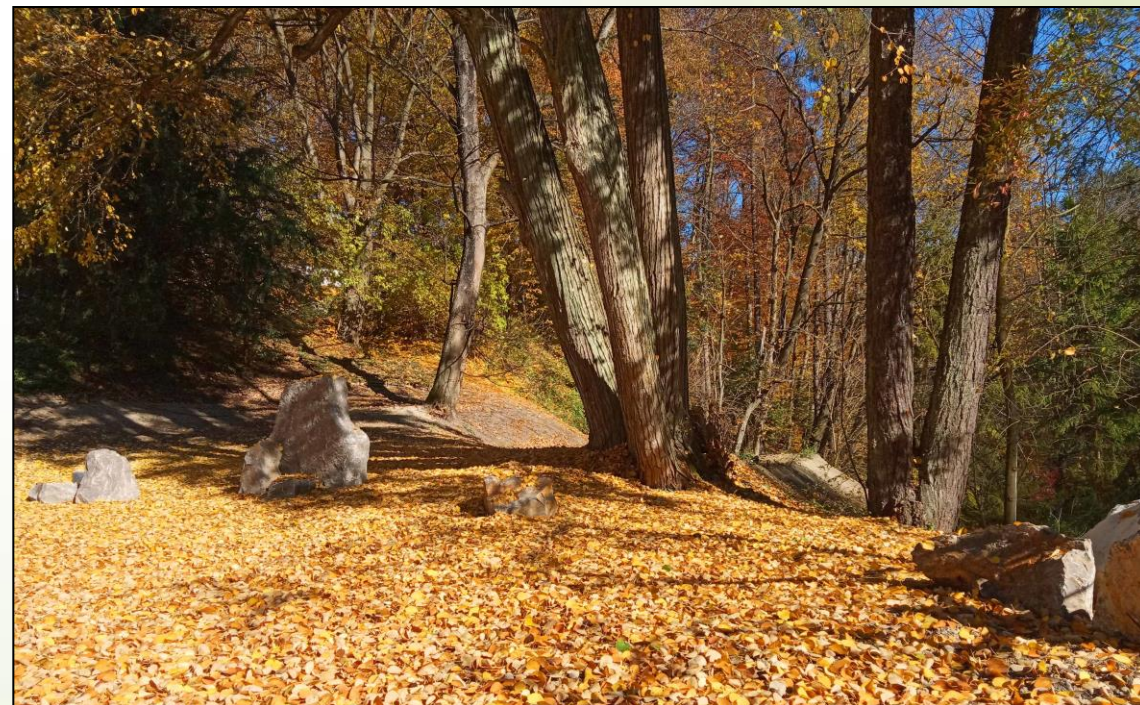
Listopad 2021 r.

Wśród największych zagrożeń dla flory Parku wymienić należy presję turystyczną. Rośliny rosnące blisko szlaków są wydeptywane lub uszkodzane mechanicznie. Niektóre gatunki występują na pojedynczych lub nielicznych stanowiskach i istnieje ryzyko zniszczenia populacji w wyniku przypadkowego zdarzenia losowego.

W „Ogrodzie ojcowskim” posadzonych zostanie 30 najcenniejszych elementów flory Parku, przedstawionych na kolejnych slajdach. W tym:

- 14 gatunków kserotermicznych
- 5 gatunków łąkowych
- 11 gatunków leśnych

Strefa leśna ogrodu
Fot. A. Sołtys-Lelek, 2021 r.

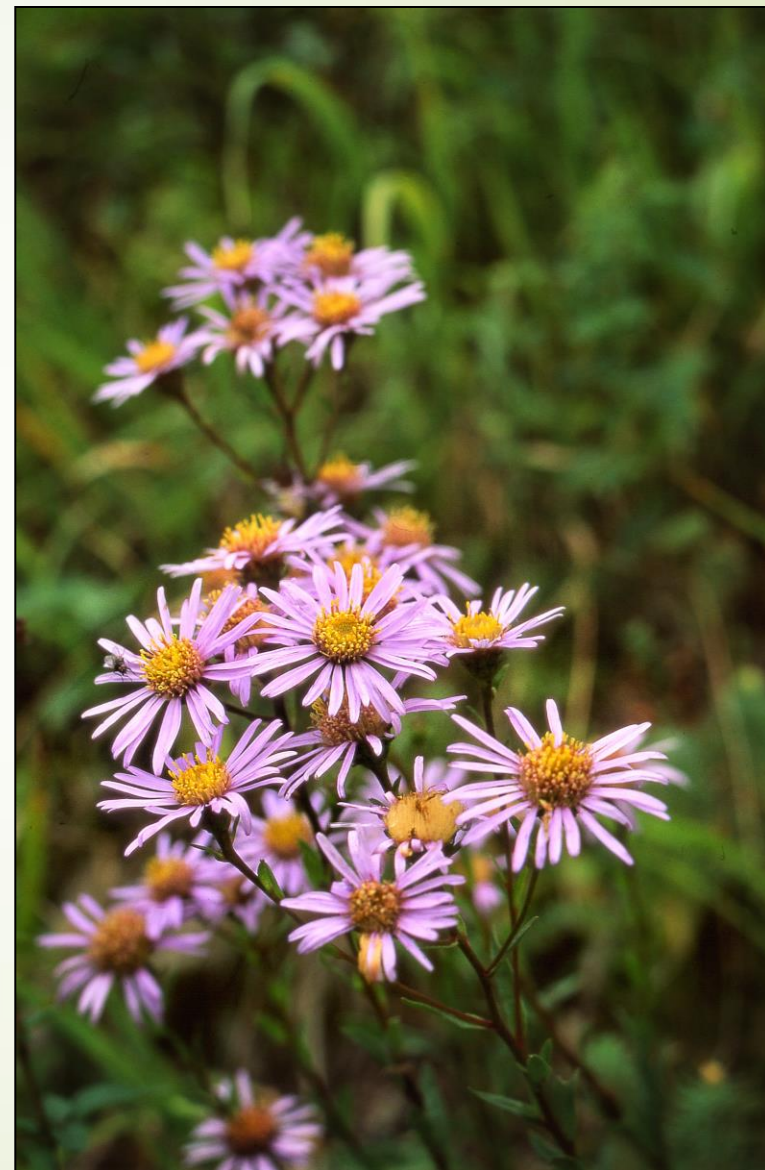

Aster gawędka *Aster amellus* (Asteraceae)

Zwiastun jesieni. Zakwita w sierpniu i pachnie wanilią. Jego nazwa nawiązuje do gwiazdzistego wyglądu kwiatostanów i pochodzi od starogreckiego słowa „*astéri*”, co znaczy właśnie „*gwiazda*”.

W OPN rośnie tylko na jednym stanowisku w murawie kserotermicznej, w przysiółku Grodzisko.

W kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową.

Fot. R. Cieślik

Brzoza ojcowska *Betula × oycoviensis* (Betulaceae)

Brzoza ta jest mieszańcem brzozy brodawkowatej (*Betula pendula*) z brzozą Szafera (*Betula szaferi*). Opisana została w 1809 r. przez Willibalda Bessera z Hamernii (*locus classicus*), która jest obecnie enklawą OPN.

Na terenie Parku rośnie na kilku introdukowanych stanowiskach, a w całej Polsce występuje tylko 250 okazów tej brzozy.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony w *Polskiej czerwonej księdze roślin* (kat. EN – zagrożony) i na *Czerwonej liście roślin i grzybów Polski* (kat. VU – narażony na wyginięcie).

Fot. R. Cieślik

Dziewanna Chaixa austriacka *Verbascum chaixii* ssp. *austriacum* (Scrophulariaceae)

Rzadka dwuletnia bylina rosnąca na nielicznych stanowiskach tylko w wyżynach południowej Polski. Blisko połowa krajowej populacji tego gatunku chroniona jest w OPN.

Tą okazałą dziewannę zobaczymy w ciepłolubnych murawach kserotermicznych wzdłuż całej doliny Prądnika.

Gatunek umieszczony w *Polskiej czerwonej księdze roślin* i na *Czerwonej liście roślin i grzybów Polski* (kat. VU – narażony na wyginięcie).

Fot. R. Cieślik

Dziewięcił bezłodygowy *Carlina acaulis* (Asteraceae)

Roślina górską o charakterystycznym srebrzystobiałym kwiatostanie, przypominającym pojedynczy kwiat. Otwiera się on tylko w słońcu, a zamyka przy dużej wilgotności powietrza, dlatego postrzegany jest jako zwiastun nadchodzącego deszczu. Roślina ta jest charakterystycznym motywem sztuki zakopiańskiej, której elementy odnajdziemy w zabytkowej architekturze Ojcowia.

W OPN występuje w ciepłolubnych murawach, głównie w północnej części Parku.

W kraju gatunek objęty ochroną częściową.

Fot. R. Cieślik

Goryczuszka orzęsiona *Gentianella ciliata* (Gentianaceae)

Zakwita późnym latem lub jesienią, a lazurowy kolor kwiatów kontrastuje z pożółkłą runią muraw. Kwiaty są bardzo czułe na wszelkie zmiany warunków: zamykają się na noc, w czasie deszczu, mgły i w wyniku dużego spadku temperatury. Ich płatki są brzegiem orzęsione, stąd nazwa gatunkowa rośliny.

W Parku rośnie w murawach kserotermicznych, głównie w środkowo-zachodniej części Parku.

W kraju gatunek objęty ochroną częściową.

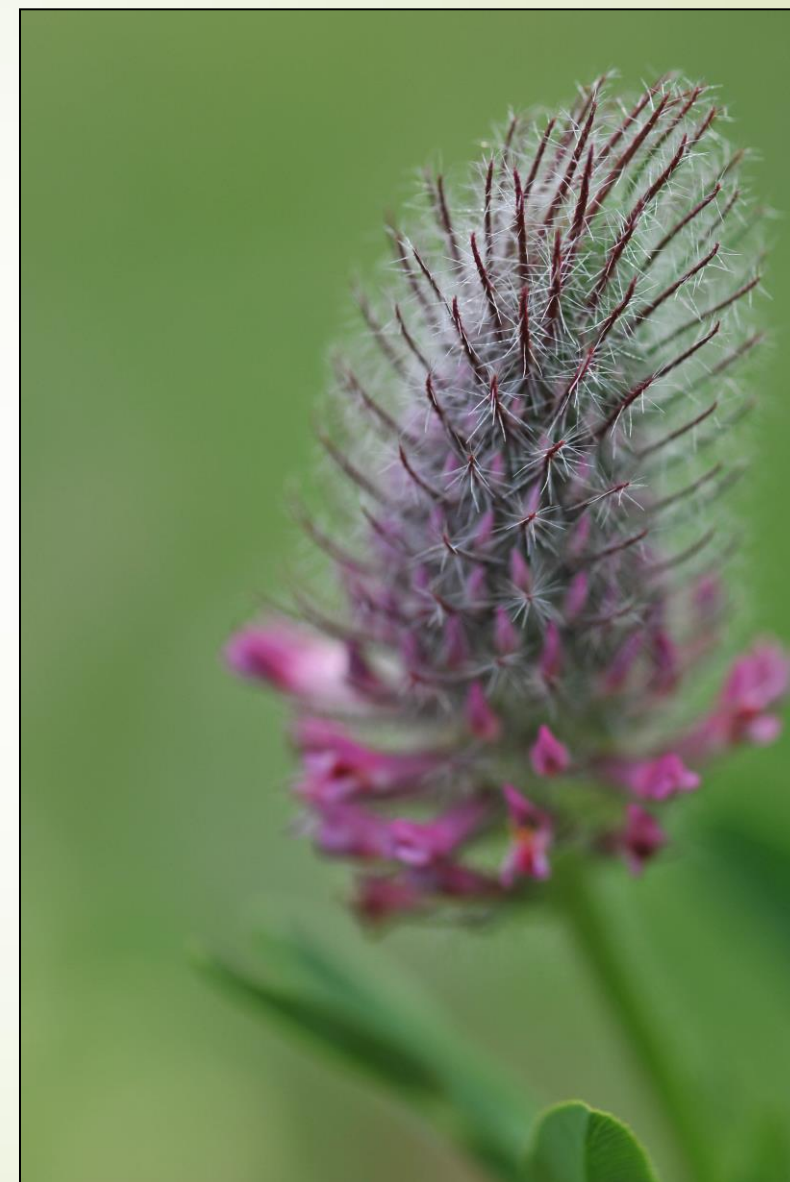

Koniczyna długokłosa *Trifolium rubens* (Fabaceae)

Roślina o niezwykle dekoracyjnych, wydłużonych i puszystych kwiatostanach. Kwitnie długo i obficie, a nektarodajne kwiaty przyciągają wielu zapylaczy, głównie trzmiele. Nazwa rodzaju *Trifolium* pochodzi od dwóch łacińskich słów ,tres' = trzy i ,folium' = skrzydło, co nawiązuje do trzech listków składających się na jeden liść, a nazwa gatunkowa *rubens* pochodzi od łacińskiego ,rubra' = czerwony (w dosłownym tłumaczeniu nazywałaby się więc po polsku: trójlistek czerwony).

W Parku rośnie rozproszona po murawach kserotermicznych wzdłuż doliny Prądnika.

Fot. R. Cieślik

Kostrzewa blada *Festuca pallens* (Poaceae)

Dość rzadka w Polsce trawa rosnąca na półkach pionowych ścian skalnych. Panują tam ekstremalne warunki termiczne, a temperatura podłoża może dochodzić do 60°C. Przed nadmierną utratą wody roślinę chroni woskowy nalot na liściach, który nadaje im tą charakterystyczną sinoniebieską barwę.

Porasta wychodnie skalne na terenie całego Parku.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (kat. V – narażony na wyginięcie na izolowanych stanowiskach).

Fot. A. Sołtys-Lelek

Macierzanka wczesna *Thymus praecox* (Lamiaceae)

Malutka, zimozielona krzewinka o różowo-fioletowych, drobnych kwiatach, poza Ojcowskim Parkiem Narodowym (!) nie spotkacie jej nigdzie indziej w Polsce. Najbliżej występuje na Słowacji.

Zasiedla nasłonecznione skały w dolinach Prądnika i Sąspowskiej.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony w Polskiej czerwonej księdze roślin i na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (kat. CR – krytycznie zagrożony).

Fot. A. Sołtys-Lelek

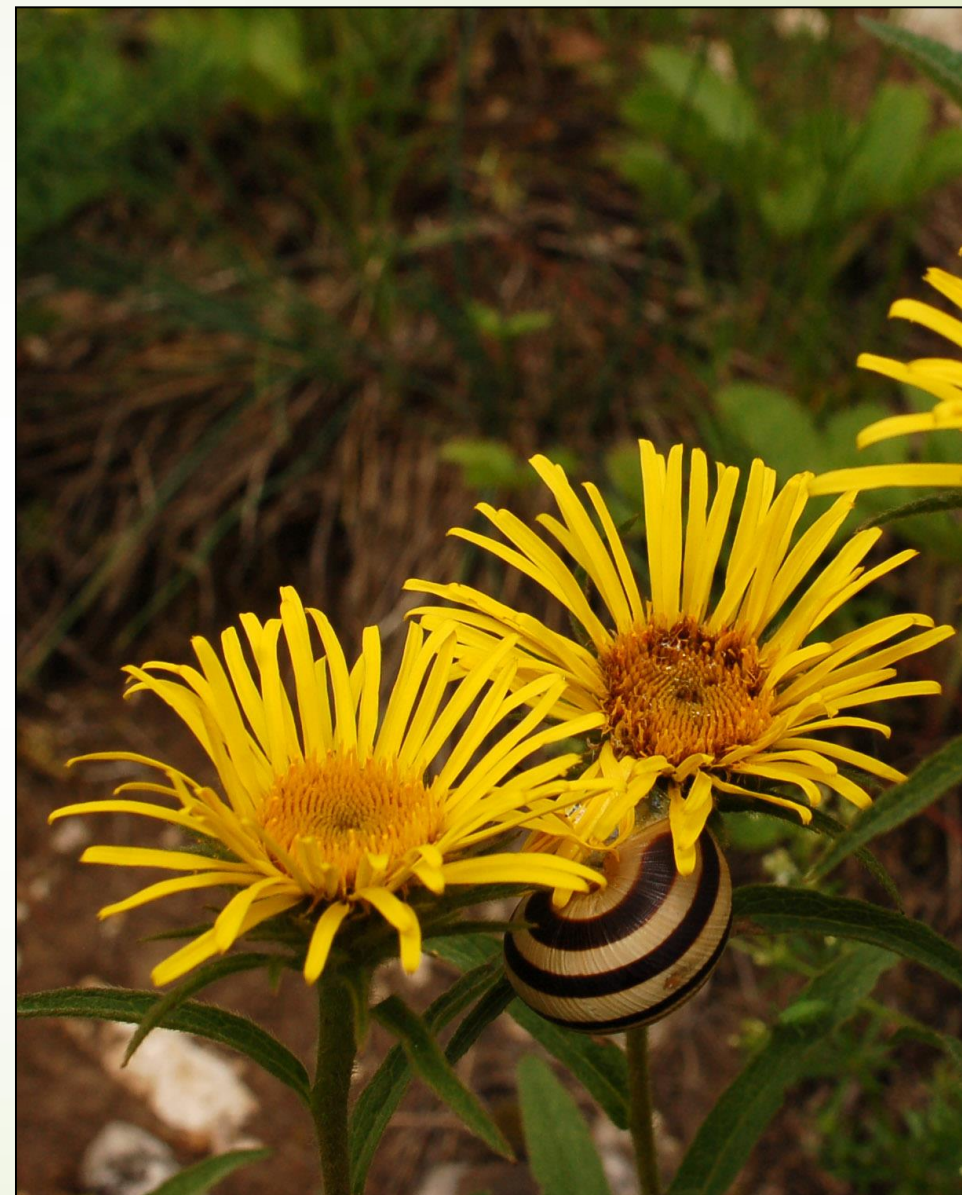

Oman szorstki *Inula hirta* (Asteraceae)

Rzadki gatunek rosnący w murawach ciepłolubnych, głównie na południu Polski. Ma duże żółte kwiaty, podobnie jak astry. Kwiaty produkują dużą ilość nektaru i są chętnie odwiedzane przez owady. Nasiona omanu opatrzone puchem kielichowym są rozsiewane przez wiatr.

Na terenie Parku rośnie na nasłonecznionych zboczach dolin, zwłaszcza w południowej części Parku.

Gatunek umieszczony na *Czerwonej liście roślin i grzybów Polski* (kat. EN – zagrożony).

Fot. A. Klasa

Ostnica piórkowata *Stipa pennata* (Poaceae)

To wyjątkowa trawa, rodem ze stepów Europy wschodniej i Azji. Szczególnie pięknie prezentuje się w czerwcu, kiedy piórkuje czyli owocuje. Wtedy jej nasiona zaopatrzone w długie, piórkowate ości powiewają na wietrze niczym ptasie pióra.

Na terenie Parku rośnie zaledwie na czterech stanowiskach w środkowej części doliny Prądnika.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony w *Polskiej czerwonej księdze roślin* (kat. VU – narażony na wyginięcie) i na *Czerwonej liście roślin i grzybów Polski* (kat. V – jw.).

Fot. R. Cieślik

Ostrożeń panoński *Cirsium pannonicum* (Asteraceae)

Roślina wybitnie ciepłolubna. Rośnie w nasłonecznionych miejscach, na suchych glebach i dlatego ma krótki cykl życiowy. Spieszy się z wydaniem nasion przed nastaniem letniej suszy.

W Polsce jest rzadka, a na terenie Parku rośnie tylko w dwóch miejscach.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową. Umieszczony na *Czerwonej liście roślin i grzybów Polski* (kat. NT – gatunek bliski zagrożenia).

Fot. A. Sołtys-Lelek

Perłówka siedmiogrodzka *Melica transsilvanica* (Poaceae)

Piękna trawa o jedwabistych, fioletowawych, brązowo-czerwonych lub szarych kwiatostanach, połyskujących w słońcu. W Polsce występuje tylko na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej i w Karpatach.

W Parku porasta nasłonecznione zbocza doliny Prądnika.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony na *Czerwonej liście roślin i grzybów Polski* (kat. NT – bliski zagrożenia).

Fot. R. Cieślik

Rojownik pospolity *Jovibarba sobolifera* (Crassulaceae)

Należy on do tzw. sukulentów, czyli roślin przystosowanych do życia w skrajnie suchych środowiskach. Przez długi czas może przetrwać bez wody, ponieważ gromadzi ją w mięsistych liściach.

Na terenie Parku często spotykany na skałach w dolinach Prądnika i Saspowskiej.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (kat. VU – narażony na wyginięcie).

Fot. R. Cieślik

Wiśnia karłowata, wisienka stepowa *Cerasus fruticosa* (Rosaceae)

Wygląda jak miniaturka uprawianej wiśni pospolitej. Pięknie kwitnie już na przełomie kwietnia i maja. Gałązki wydają się wtedy oblepione białymi kwiatami. Soczyste, czerwone owoce dojrzewają w lipcu i są bardzo kwaśne. Roślina ciepłolubna, pochodzi ze stepów Azji, Kaukazu i Europy Wschodniej, a w Polsce zagrożona jest wyginięciem.

Na terenie Parku rośnie tylko na trzech stanowiskach w dolinie Prądnika.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony w *Polskiej czerwonej księdze roślin* (kat. VU – narażony na wyginięcie) i na *Czerwonej liście roślin i grzybów Polski* (kat. V – jw.).

Fot. R. Cieślik

Centuria pospolita *Centaurium erythraea* (Gentianaceae)

Roślina o drobnych, różowych kwiatach zebranych w pęczki, wabiąca owady produkowanym pyłkiem. Od wieków stosowana w medycynie ludowej. Jej polska nazwa „centuria” wywodzi się od mitologicznego centaury Charona, który wyleczył nią rany zadane mu przez Herkulesa.

W Parku rośnie rozproszona w miejscach nasłonecznionych na łąkach, miedzach i murawach kserotermicznych, wzdłuż dolin Prądnika i Sąspowskiej.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową.

Chaber miękkowłosy *Centaurea mollis* (Asteraceae)

Endemit karpacki. Poza górami spotykany bardzo rzadko. Ma duże chabrowo-niebieskie kwiaty. Zakwita już w maju. Jego liście są pod spodem wełnisto białawo owłosione, stąd jego nazwa gatunkowa „miękkowłosy”.

Na terenie Parku rośnie tylko na jednym stanowisku, w dolinie Zachwytu.

Fot. A. Sołtys-Lelek

Pełnik europejski *Trollius europaeus* (Ranunculaceae)

Roślina o charakterystycznych, żółtych kwiatach – kulistych i pełnych, do czego nawiązuje jej nazwa rodzajowa. W czasie deszczu płatki ciasno stulają się, chroniąc w ten sposób znajdujące się wewnątrz pręciki i słupki.

Preferuje miejsca podmokłe, dlatego naturalne stanowiska tej rośliny w OPN wyginęły wskutek osuszenia się siedlisk, jeszcze w latach 90. XX w.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (kat. VU – narażony na wyginięcie).

Fot. A. Sołtys-Lelek

Pierwiosnek wyniosły *Primula elatior* (Primulaceae)

Jeden ze zwiastunów wiosny. Od jej wczesnego zakwitania, już w kwietniu, wywodzi się jej nazwa rodzajowa – „primula”. W Parku rośnie pospolicie na łąkach w dnach dolin Prądnika i Sąspowskiej.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową.

Fot. R. Cieślik

Zerwa kulista *Phyteuma orbiculare* (Campanulaceae)

Rzadka w Polsce roślina górską o ciemnoniebieskich kwiatach, zebranych w główkę na szczycie łodygi. Gatunek terenów otwartych, preferujący miejsca silnie nasłonecznione.

Na terenie OPN podawany był tylko z jednego stanowiska w dolinie Paduch.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową.

Czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum* (Amaryllidaceae)

Roślina o białych, dekoracyjnych kwiatach, zapylanych przez trzmiele i muchówki wabione produkowanym przez nie nektarem. Rodzajowa nazwa *Allium* wywodzi się od greckiego słowa *αλεω*, czyli „unikać” (ze względu na intensywny zapach czosnku). Celtyckie *al* oznacza „ostry” lub „pieczenie”.

Na terenie Parku rośnie tylko w jednym miejscu, w Ojcowie.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową.

Fot. A. Sołtys-Lelek

Jęczyznik zwyczajny *Phyllitis scolopendrium* (Aspleniaceae)

Rzadka w Polsce zimozielona paproć o długich, dekoracyjnych, językowatych liściach, stąd jej potoczna nazwa – język jelenia. Jest gatunkiem występującym głównie w górach, na piargach, w cienistych, jaworowych lasach.

Na terenie Parku rośnie najbardziej obficie na stokach Chełmowej Góry.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (kat. E – wymierający, krytycznie zagrożony).

Fot. R. Cieślak

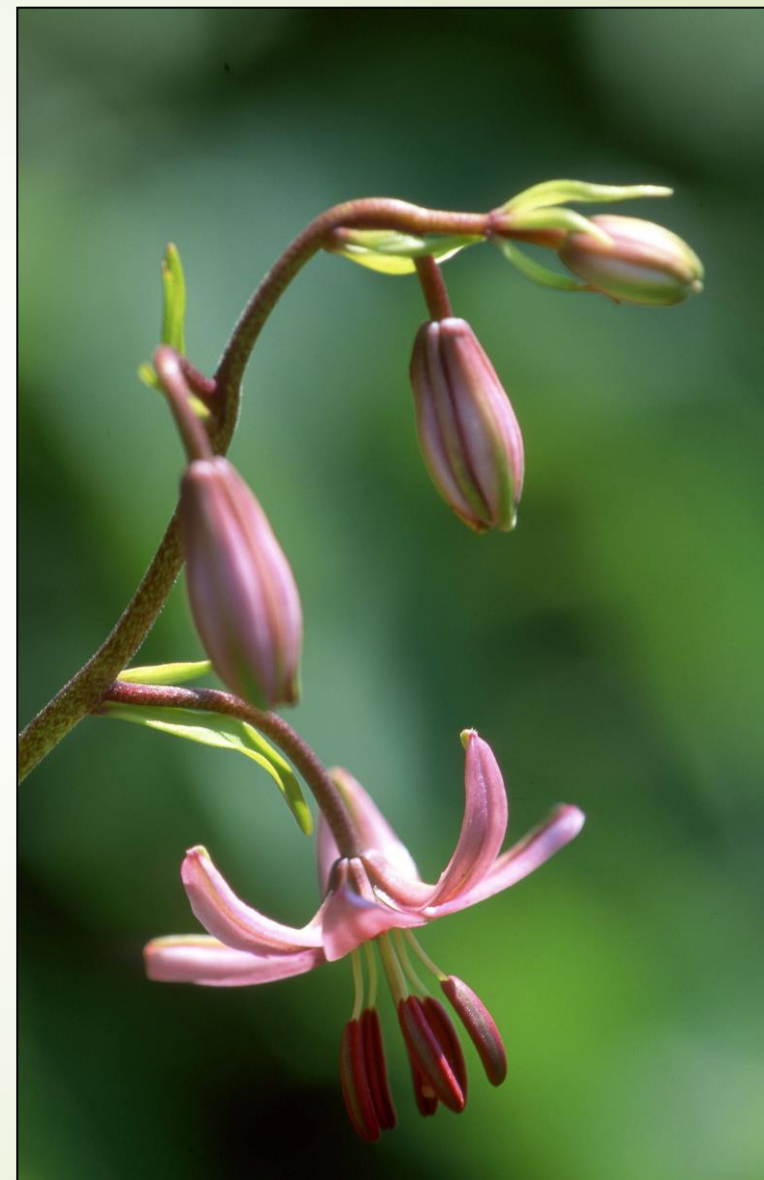

Lilia złotogłów *Lilium martagon* (Liliaceae)

Roślina uważana za jedną z najpiękniejszych we florze Polski. Ma duże różowe, nakrapiane czerwono kwiaty, które najintensywniej pachną nocą, wabiąc motyle, głównie zawisaki. Spijają one słodki nektar za pomocą długich trąbek, zawisając nieruchomo w powietrzu niczym kolibry.

Lilie rosną na terenie całego Parku w lasach grądowych i buczynach storczykowych.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową.

Fot. R. Cieślik

Obrazki alpejskie *Arum alpinum* (Araceae)

Te osobliwe rośliny mają charakterystyczne kwiaty-pułapki. Wydzielają one moczowy zapach i zwabiają nim muchówki. Owady wpadają do głębokiej pochwy i zsuwają się na dno kwiatu. Po zapyleniu rośliny są one uwalniane. W Polsce obrazki występują tylko na południu kraju (!).

Na terenie Parku rosną w dolinie Saspowskiej oraz w Ojcowie.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową.

Fot. R. Cieślik

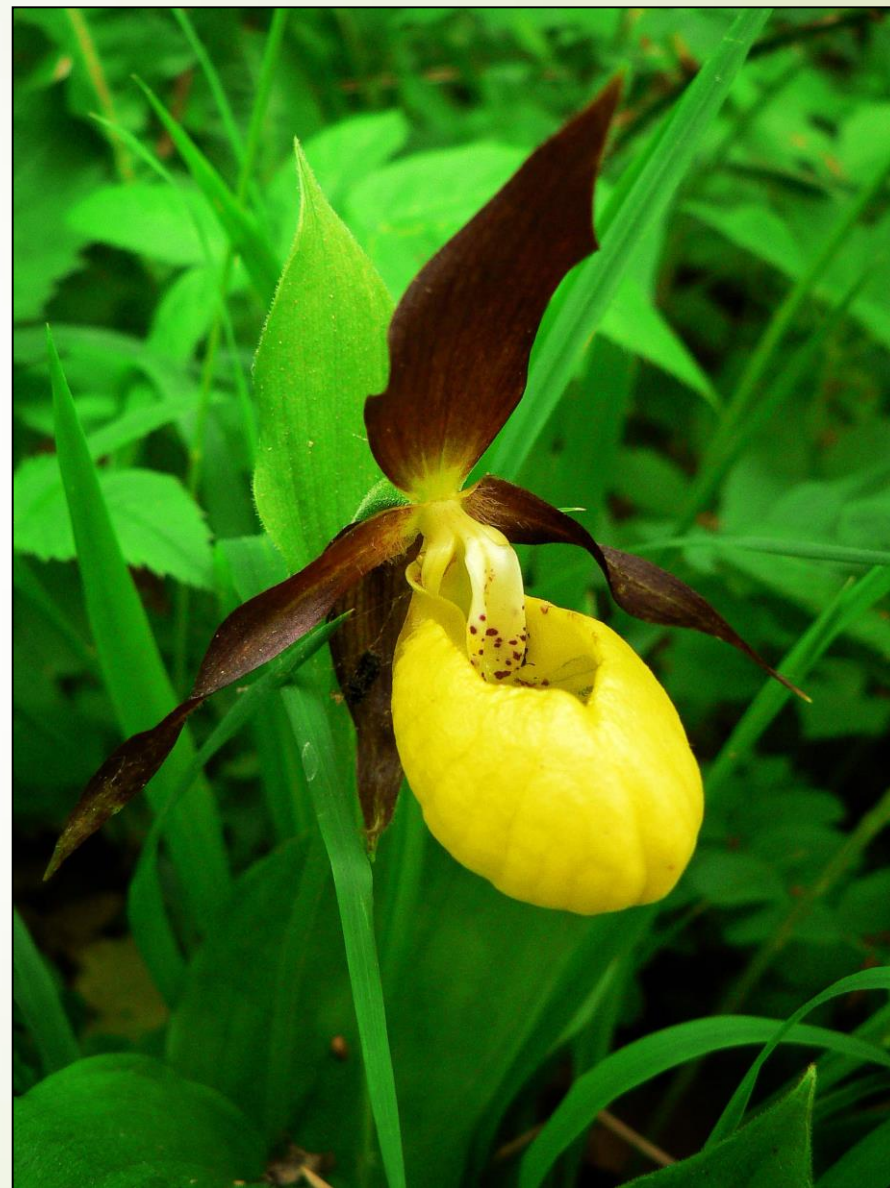
Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* (Orchidaceae)

To największy w Polsce storczyk (!). Kształt kwiatu przypomina bucik. To zdradliwa pułapka dla owadów. Kolorem i zapachem zwabia pszczołki, które wpadają do środka, a wydostając się oblepiają się pyłkiem albo dokonują zapylenia pyłkiem przyniesionym z innego kwiatu. W zamian nie dostają nagrody, bo kwiaty obuwika nie produkują nektaru.

W OPN rośnie na trzech stanowiskach zlokalizowanych w dolinie Sąspowskiej oraz w bocznych wąwozach uchodzących do doliny Prądnika.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony w Polskiej czerwonej księdze roślin (kat. VU – narażony na wyginięcie) i na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (kat. VU – j.w.).

Wymieniony jest także w załącznikach dyrektywy siedliskowej jako gatunek wymagający ochrony w krajach członkowskich Unii Europejskiej w sieci Natura 2000

Fot. A. Sołtys-Lelek

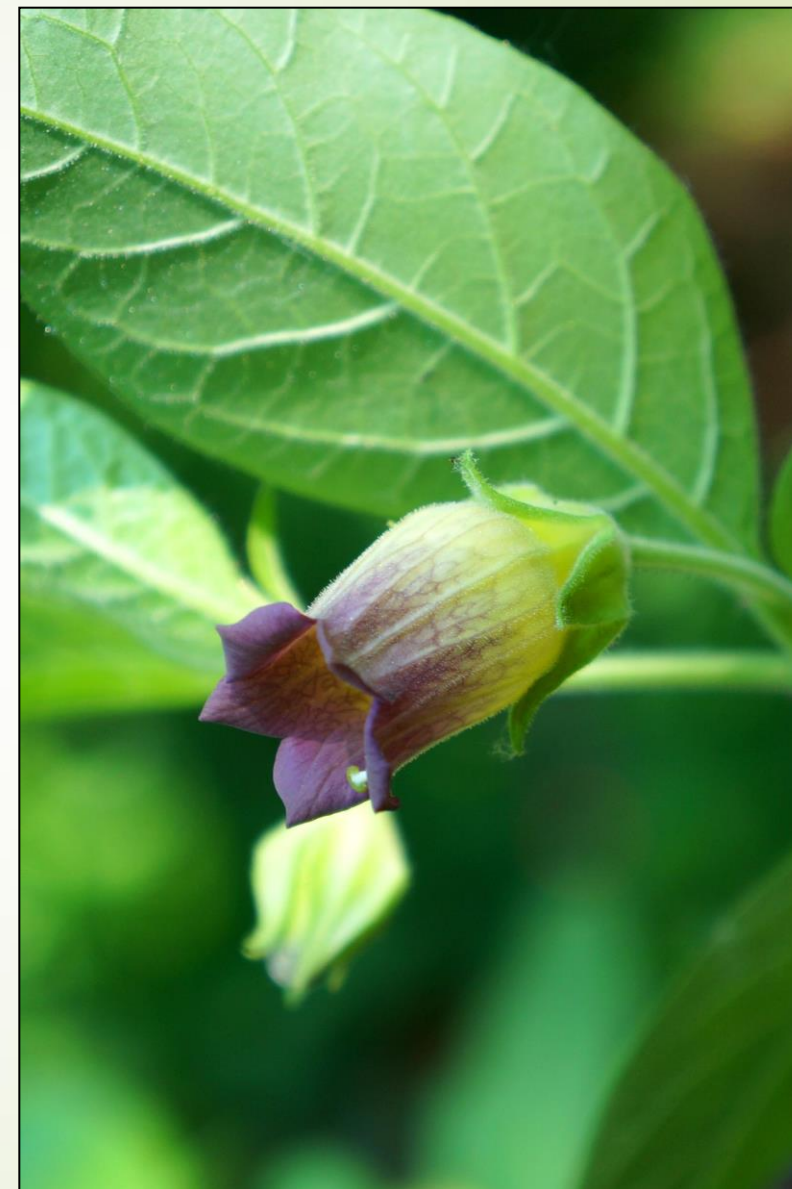

Pokrzyk wilcza-jagoda *Atropa belladonna* (Solanaceae)

Łacińska nazwa *Atropa* wywodzi się od imienia Atropos – greckiej bogi przeznaczenia, która przecinała nić życia. Jest to nawiązanie do trujących właściwości całej rośliny.

W Polsce naturalnie występuje tylko na południu, a na terenie Parku rośnie w lasach liściastych, głównie w dolinie Saspowskiej.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową.

Fot. A. Sołtys-Lelek

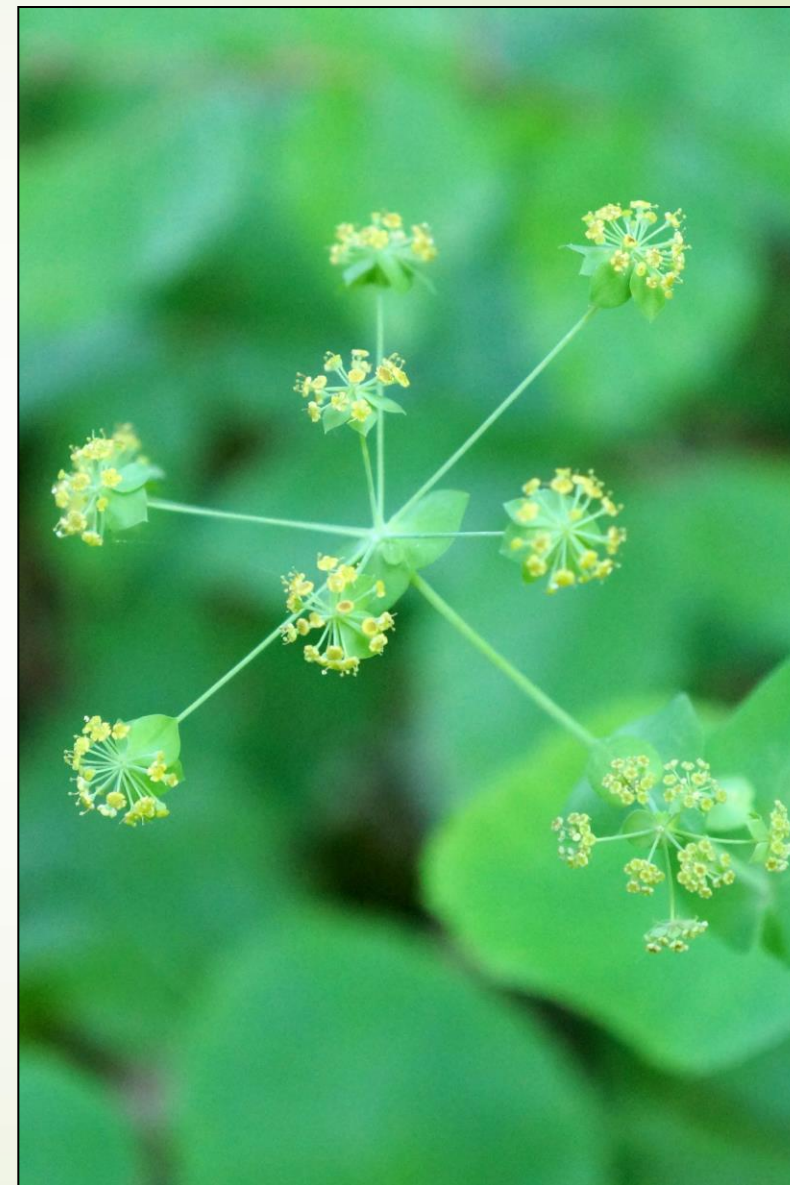

Przewierceń długolistny *Bupleurum logifolium* (Apiaceae)

Bardzo rzadki w Polsce gatunek górski. Delikatna roślina łatwa do przeoczenia w leśnym runie ze względu na sino-zieloną barwę. Niepozorne, drobne kwiaty zakwitają najwcześniej w sierpniu.

Na terenie Parku rośnie tylko na jednym stanowisku w centralnej części doliny Prądnika.

Gatunek w kraju objęty ścisłą ochroną gatunkową. Umieszczony na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (kat. EN – zagrożony wyginięciem).

Fot. A. Sołtys-Lelek

Śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* (Amaryllidaceae)

Jedna z najwcześniej zakwitających roślin wiosennych. Jej kwiaty często wyrastają spod śniegu, już w lutym. Zwierzęta omijają ją, bo jest trująca. Naturalnie rośnie głównie w lasach na południu kraju.

Na terenie Parku kilka stanowisk rozproszonych jest w dolinach: Prądnika, Sąspowskiej i Zachwytu.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową.

Fot. P. Głowacki

Tojad dzióbaty *Aconitum variegatum* (Ranunculaceae)

Gatunek ten występuje głównie w Karpatach i Sudetach. W Ojcowskim P.N. rośnie na izolowanym stanowisku, poza swoim zwartym zasięgiem i dlatego jest taki cenny. Niezwykle dekoracyjne są jego fioletowe kwiatostany, zapylane przez trzmiele. Ale uwaga, cała roślina jest silnie trująca!

Na terenie Parku występuje tylko w dolinie Paduch.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową.

Fot. A. Sołtys-Lelek

Ułudka leśna *Omphalodes scorpioides* (Boraginaceae)

Roślina o drobnych, błękitnych kwiatach przypominających niezapominajkę. Rośnie w lasach i zakwita już w kwietniu. W Polsce bardzo rzadka i narażona na wyginięcie.

Na terenie Parku spotkać ją możemy w dolinie Sąpowskiej oraz w południowej części doliny Prądnika.

Gatunek umieszczony w Polskiej czerwonej księdze roślin (kat. VU – narażony na wyginięcie) i na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (kat. VU – j.w.).

Fot. A. Sołtys-Lelek

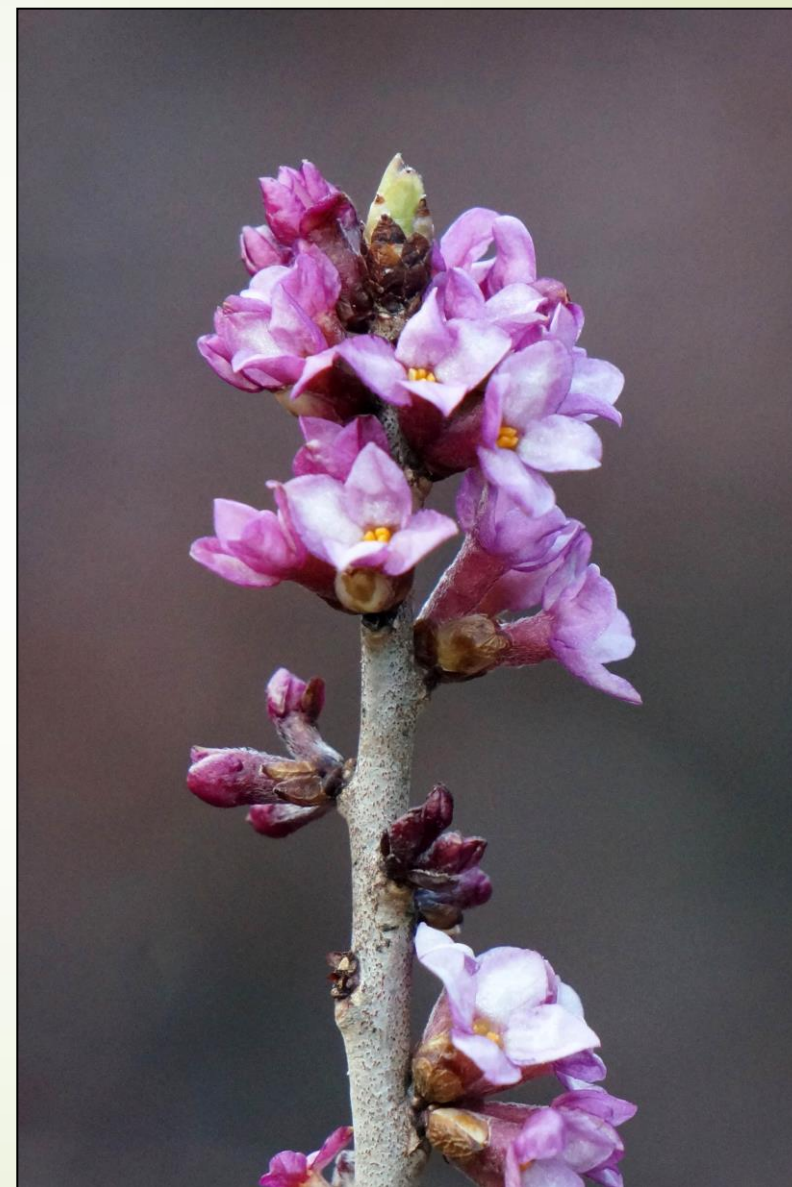

Wawrzynek wilczętyko *Daphne mezereum* (Thymelaeaceae)

To niezwykle dekoracyjna roślina. Intensywnie pachnące kwiaty pojawiają się jeszcze przed wypuszczeniem liści, na przedwiośniu, niekiedy nawet w lutym. Jej ozdobą są również czerwone owoce. Ale uwaga, cała roślina jest bardzo silnie trująca (!), tylko ptaki mogą zjadać bezkarnie owoce, rozsiewając nasiona.

Na terenie Parku rośnie w lasach liściastych.

Gatunek w kraju objęty częściową ochroną gatunkową.

Fot. A. Sołtys-Lelek

Ułdka leśna

Czosnek niedźwiedzi

26 kwietnia nasadzono pierwszą partię roślin – 19 gatunków posadzono w strefach: kserotermicznej, łąkowej i leśnej

Dziękujemy za uwagę

Ojców, 2022 r.